

Departementschef
Johan Legarth

Sendt med sikker post via e-Boks

Dato: 24. august 2022
Dok.: 2022-1320

Til Johan Legarth

Disciplinær sanktion i anledning af Minkkommissionens beretning

Justitsministeriet meddeler dig herved en disciplinær irrettesættelse, jf. tjenestemandsloven § 24, jf. § 10.

Den disciplinære irrettesættelse er begrundet i din ageren i sagen om aflivning af mink, som har været behandlet af Granskningskommissionen om sagen om aflivning af mink (herefter "Minkkommissionen"). Den nærmere begrundelse for Justitsministeriets afgørelse om, at du skal tildeles en disciplinær irrettesættelse, er uddybet nedenfor.

Sagsfremstilling

Minkkommissionen afgav den 30. juni 2022 sin beretning. Minkkommissionen vurderede, at i alt 10 offentligt ansatte har begået tjenesteforseelser af en sådan grovhed, at der er grundlag for, at det offentlige søger at drage dem til ansvar.

Minkkommissionen er en granskningskommission nedsat af Folketinget til undersøgelse af sagen om aflivning af mink. Kommissionen skulle på baggrund af den i kommissoriet beskrevne undersøgelse og redegørelse foretage retlige vurderinger til belysning af, om der foreligger grundlag for, at det offentlige søger nogen draget til ansvar.

Minkkommissionen har på baggrund af en lang række afhøringer samt gennemgang af dokumenterne i sagen foretaget en vurdering af, hvilket hændelsesforløb der nærmere må lægges til grund for Minkkommissionens vurdering.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Justitsministeriet har ved vurderingen af din rolle i denne sag lagt det hændelsesforløb, som fremgår af Minkkommissionens beretning, til grund. Endvidere har Justitsministeriet taget udgangspunkt i kommissionens retlige og faktuelle vurdering, som ministeriet kan tilslutte sig.

Minkkommissionens sammenfatning af det faktiske forløb er gengivet i beretningens kapitel 5, side 99-448, og kommissionens vurdering af hjemmel til aflivning af mink er gengivet i beretningens kapitel 6, særligt side 449-489. Justitsministeriet henviser hertil.

Minkkommissionens retlige vurdering af dig er gengivet i beretningens kapitel 8, afsnit 8.8.4.1, hvoraf følgende fremgår:

"Johan Legarth tiltrådte stillingen som departementschef i Justitsministeriet i marts 2020, og han var således øverste embedsmand i Justitsministeriet i november 2020. Hans forudgående karriere havde hovedsageligt været i Justitsministeriet. Han er uddannet cand.jur.

Over for kommissionen har Johan Legarth forklaret, at han som departementschef bl.a. beskæftiger sig med ministerrådgivning, idet regeringsudvalgsmøder optager en del af hans tid. Justitsministeriet er en stor koncern, og han er langt fra nede i alt, som foregår.

Johan Legarth deltog i CU-mødet den 1. oktober 2020, hvor det i forhold til mink blev besluttet at aflive smittede mink såvel som mink på farme inden for en radius på 7,8 km (sikkerhedszoner). Til brug for mødet modtog Johan Legarth coveret til dagsordenspunktet om mink, hvoraf fremgik, at "Skulle smitteudviklingen udvikle sig yderligere, vil mere vidtgående tiltag, som for eksempel aflivning af alle mink i Danmark, evt. kombineret med et midlertidigt eller permanent forbud mod hold og avl af mink, kunne overvejes", og at "MFVM vurderer endvidere, at et sådant tiltag forudsætter ændret lovgivning på området", ligesom der stod, at "MFVM, JM og SUM forbereder den tekniske afklaring af det fornødne lovgrundlag, såfremt der sidenhen måtte træffes beslutning om aflivning af alle minkbesætninger i et geografisk område eller i hele landet". Johan Legarth har for kommissionen forklaret, at han ikke læste coveret. Af Justitsministeriets interne kommenterede dagsorden til brug for samme møde stod, at "Justitsministeriet ikke har været involveret i udarbejdelsen af sagen, men at

Justitsministeriet gerne bistår med den tekniske afklaring af det fornødne lovgrundlag – som der også lægges op til i sagen – såfremt der sidenhen måtte træffes beslutning om aflivning af alle minkbesætninger i et geografisk område eller i hele landet”. Kommissionen lægger til grund, at Johan Legarth i hvert fald må have gjort sig bekendt med denne tekst, idet kommissionen forstår Johan Legarths forklaring sådan, at han ikke i november 2020 kunne huske oplysningen fra den interne kommenterede dagsorden til brug for CU-mødet en måned før.

Den 2. november 2020 indvilgede Johan Legarth på opfordring fra Statsministeriets departementschef Barbara Bertelsen i at indkalde til et møde med nogle departementschefkolleger, nemlig Henrik Studsgaard, Miljø- og Fødevareministeriet, Peter Stensgaard Mørch, Finansministeriet, Michael Dithmer, Erhvervsministeriet og Per Okkels, Sundhedsministeriet. Mødet var oprindeligt planlagt til den 3. november 2020 om morgenen, men det blev fremrykket til den 2. november 2020 om aftenen, ifølge Johan Legarths forklaring som følge af ”eskalationen på alvorlighedsstigen” i forlængelse af samtaler mellem ham, Barbara Bertelsen og Per Okkels. Mødet blev holdt virtuelt, og Johan Legarth tog rigspolitichef Thorkild Fogde med til mødet. Ifølge Johan Legarth foregik mødet på det lidt mere generelle plan. Konklusionen var, at Sundhedsministeriet skulle kvalificere risikovurderingen.

Dagen efter, den 3. november 2020 kl. 8.36, sendte Johan Legarth en sms til Thorkild Fogde og Per Okkels. Sms'en blev ikke samtidig sendt til Henrik Studsgaard. I sms'en skrev Johan Legarth: ”Tænker umiddelbart at Mink planen ser sådan ud (medmindre der kommer mindre bekymrende meldinger fra SSI i dag – eller meldingen er, at der må forventes at være 100 mutationer med tilsvarende problemer rundt om i Europa/verden)”, idet han under overskriften ”Aflivning af Mink” som punkter anførte: ”beslutning om hvorvidt minkavl skal forbydes i DK”, ”politiet laver et nødplan for aflivning (som i nødvendigt omfang suspendere dyreværnsregler, miljøbeskyttelsesregler mv.)”, og ”iværksættelse af kompensationsordning, der belønner minkafleverere for at pelse eller slå alle deres mink ned i løbet af [10] dage”. Johan Legarth har forklaret, at sms'en var en opfølgning på mødet aftenen før og på, at Johan Legarth og Per Okkels ligeledes havde haft nogle drøftelser om morgenen.

Thorkild Fogde har forklaret, at "der var en dialog mellem ham og Johan Legarth om at udarbejde en plan", og politidirektør i Rigspolitiet Lykke Sørensen har forklaret, at "De havde fået et klart oplæg fra Justitsministeriet om, at delplanen skulle rumme en operativ plan for aflivning af alle mink i Danmark". Johan Legarth har forklaret, at han ikke havde kendskab til, at man i Den nationale operative stab var begyndt at udarbejde en delplan for det tilfælde, at regeringen besluttede, at alle mink skulle aflives, men han har også forklaret, at "han ikke kan huske, om han og Thorkild Fogde talte om delplanen om formiddagen den 3. november 2020, men det kan sagtens have været tilfældet", og at Lykke Sørensens forklaring "giver mening". På den baggrund lægger kommissionen til grund, at Johan Legarth – i overensstemmelse med sin ovennævnte sms – var bekendt med og støttede, at Rigspolitiet den 3. november 2020 udarbejdede en plan for det tilfælde, at alle mink skulle aflives.

Johan Legarth har forklaret, at det ikke faldt ham ind at sende sms'en om "Mink planen" til Henrik Studsgaard, da det var en opsamling på en drøftelse, som han havde haft med Per Okkels, og hverken Johan Legarth eller Henrik Studsgaard husker, at de skulle have været i kontakt i løbet af den 3. november 2020. Henrik Studsgaard har forklaret, at han heller ikke hørte om en minkplan. Kommissionen lægger herefter til grund, at Johan Legarth ikke tog skridt til, at Henrik Studsgaard og Miljø- og Fødevareministeriet blev gjort bekendt med de af Justitsministeriet og Rigspolitiet den 3. november 2020 igangsatte initiativer i forhold til mink.

Johan Legarth deltog i departementschefmøder den 3. november 2020 kl. 13.30 og 14.45, der begge var virtuelle. Det første møde kl. 13.30 havde Johan Legarth selv indkaldt til. På det andet møde kl. 14.45, som Barbara Bertelsen tog initiativ til, blev det besluttet, at sagen skulle på et KU-møde samme aften, og at sagen og forberedelsen af mødet skulle koordineres af Justitsministeriet. Johan Legarth har om mødet forklaret, at "Da risikobilledet var tegnet op, var konklusionen, at man var langt fra at være i mål i forhold til tiltag", og at mødet derfor blev afbrudt, "så folk kunne fare videre med de enkelte spor". Johan Legarth har endvidere forklaret, at "Der var ingen tvivl om, at det hastede som død og djævel, og derfor var der ingen drøftelse af, om det skulle være nu eller om 12 timer".

Kommissionen lægger til grund, at Johan Legarth har været bekendt med, at Miljø- og Fødevareministeriet var trådt noget i baggrunden i forberedelsen af KU-mødet for så vidt angik behandlingen af mink, mens Justitsministeriet og også Statsministeriet havde mere centrale roller.

Om Justitsministeriets rolle som koordinerende har Johan Legarth forklaret, at det under pandemien blev naturligt, at det var Justitsministeriet, som samlede "brede" sager, og at den konkrete sag berørte mange ministerier. Af samme grund havde Justitsministeriet fået tilført ekstra ressourcer med det formål at kunne koordinere tværgående sager, og det var i Beredskabsafdelingen med afdelingschef Anne-Mette Lyhne Jensen og kontorchef Lisbeth Gro Nielsen, at koordinationen skete. Han har videre forklaret, at udgangspunktet er, at Justitsministeriet laver en overordnet disposition over, hvad coveret skal indeholde. Det vil være sædvanligt, at ressortministerierne leverer bidrag til den ramme, som man i fællesskab er blevet enige om. Koordinationsopgaven handler om, at der skal være en sammenhængende måde at skrive på. Johan Legarth har også forklaret, at fokus i Justitsministeriet den 3. november 2020 var på tiltag i Nordjylland i forhold til den humane sundhed (Nordjyllandspakken), hvilket svarer til, hvad bl.a. Anne-Mette Lyhne Jensen har forklaret.

Johan Legarth har forklaret, at "Han havde nogle kommentarer til coveret ad flere omgange". Af hans håndskrevne rettelsesmarkeringer til coveret fremgår det, at nogle af hans kommentarer angik delen vedrørende mink. Han har også forklaret, at han var i kontakt med Barbara Bertelsen om coveret, og at deres bemærkninger ligeledes blev indarbejdet, hvorimod han ikke var i kontakt med Henrik Studsgaard. I den forbindelse udgik en sætning, som Miljø- og Fødevareministeriet havde indsat i coveret om, at aflivning af alle mink ville være "fatal" for branchen. Dette skete efter ønske fra Barbara Bertelsen. Forespurgt, om det var sædvanligt, at Justitsministeriet gik så langt ind i det tekstmære i et KU-cover, har han forklaret, at hans rettelser meget handlede om opbygning og præsentation. Ifølge ham var det en mere tekstmær gennemgang end sædvanlig, men dog ikke en usædvanlig tekstmær gennemgang.

Kommissionen lægger videre til grund, at Johan Legarth læste den indstilling, der var indeholdt i udkastet til coveret. Der var her lagt op

til, at der skulle iværksættes en incitamentsordning i form af tempobonus, idet en nødplan gennem Den nationale operative stab kunne iværksættes, hvis incitamentsordningen efter et antal dage viste sig ikke at være tilstrækkelig. Der blev også angivet et valg mellem helt at afvikle minkproduktionen i Danmark eller tillade en begrænset mængde avlsdyr uden for smittezonerne indtil udrulning af vaccine (dvalemodellen). Der var ikke nævnt noget om aflivning af alle mink, uanset at der i Rigspolitiet var igangsat et arbejde med en plan herfor, hvilket kommissionen som nævnt ovenfor lægger til grund, at Johan Legarth var bekendt med.

Under sin første afhøring for kommissionen forklarede Johan Legarth, at "Da man rundt omkring i ministerierne fik læst Statens Serum Instituts nye risikovurdering, bredte der sig en opfattelse af, at det var nødvendigt at slå alle mink, inkl. avlsdyr, ned", og "Det var den fornemmelse, som spredte sig i løbet af eftermiddagen på bagkant af mødet". Under en senere afhøring tilføjede Johan Legarth, at "han tror, at det var oplagt, det var et muligt udfald efter drøftelserne, idet en forbudsmodel ligeledes indebar, at alle mink skulle aflives", men at "Hans egen indsigt i minkavl var på daværende tidspunkt relativt begrænset", og at "Han har derfor ikke haft et klart billede af, hvad det ville ende med, og kan derfor heller ikke sige, hvilke scenarier Henrik Studsgaard eller andre måtte have set for deres indre blik". På den baggrund lægger kommissionen til grund, at Johan Legarth må have indset, at den beslutning, som blev truffet på KU-mødet om aflivning af alle mink i Danmark, meget vel ikke havde været forudset af ressortministeriet.

Med hensyn til selve KU-mødet lægger kommissionen til grund, at Johan Legarth havde ordet tidligt på mødet i anledning af, at Justitsministeriet havde koordineret sagen og stod øverst i coveret samt det forhold, at justitsministeren ikke var til stede, hvormed Johan Legarth var alene om at repræsentere Justitsministeriet ved mødet. Derimod kan det ikke lægges til grund, at Johan Legarth selv lagde op til en aflivning af alle mink, hvilket heller ikke direkte fremgår af sundhedsminister Magnus Heunickes noter.

Kommissionen lægger i overensstemmelse med de enslydende forklaringer for kommissionen til grund, at der ikke på KU-mødet blev sagt noget om hjemmel i forhold til aflivning af alle mink. Modsat en række andre deltagere, heriblandt Barbara Bertelsen, har Johan Legarth

forklaret, at han ikke husker, at han skulle have nævnt hjemmel i forhold til spørgsmål om ekspropriation og kompensation.

Johan Legarth var bekendt med, at sagen ikke i forlængelse af KU-mødet blev sendt tilbage til ressortministeriet med henblik på en endelig indstilling, men at der tværtimod skulle afholdes pressemøde den følgende dag, hvor statsministeren selv ville deltage med henblik på udmelding og eksekvering af beslutningen truffet på KU-mødet. Afdelingschef Anne-Mette Lyhne Jensen skrev således i en intern mail i Justitsministeriet den 4. november 2020 kl. 00.21, at "Jeg forstår det sådan, at STMn er hovedfigur på pressemødet". Både Johan Legarth og Anne-Mette Lyhne Jensen har forklaret, at Anne-Mette Lyhne Jensen havde sine oplysninger om KU-mødet fra Johan Legarth.

Johan Legarth havde selv den 2. og 3. november inddraget rigspolitichef Thorkild Fogde aktivt i forhold til behandlingen af mink, og Johan Legarth var bekendt med Rigspolitiets rolle i forhold til eksekvering af beslutningen truffet på KU-mødet den 3. november 2020. I overensstemmelse med Thorkild Fogde og Johan Legarths forklaringer lægger kommissionen til grund, at Justitsministeriet ikke godkendte Thorkild Fogdes talepunkter, hvilket i øvrigt bekræftes af sms-korrespondance i Rigspolitiet, men kommissionen finder samtidig, at rigspolitichefens deltagelse og udmeldinger på pressemødet den 4. november 2020 lå inden for, hvad Johan Legarth måtte forvente.

Som anført ovenfor i afsnit 8.3.1 finder kommissionen, at udmeldingerne på pressemødet og i de efterfølgende pressemeddelelser var groft vildledende over for minkavlere og offentlighed, ligesom der var udmeldinger over for myndigheder, heriblandt Rigspolitiet, som udgjorde en klart ulovlig instruks. Der er således efter kommissionens opfattelse tale om objektive brud på sandhedspligten og legalitetsprincippet.

Ved vurderingen af Johan Legarth lægger kommissionen til grund, at sagen om håndteringen af covid-19-smitte i mink, herunder Rigspolitiets involvering i eksekveringen, optog Johan Legarth i betydelig grad i dagene den 3. og 4. november 2020, ligesom kommissionen noterer sig, at der ifølge Johan Legarth "er ingen tvivl om, at det var en kæmpe beslutning, hvis det blev besluttet, at alle mink skulle aflives". Johan Legarth har under sin forklaring anført, at "der er et skærpet hjemmelskrav i forhold til den trufne beslutning, da der var tale om et

indgribende beslutning”, og han har tilføjet, at ”Ressortministeriet var til stede i ”rummet”, og hans forventning var, at det var ressortministeriet, som skulle have rakt fingeren i vejret”.

Johan Legarth var bekendt med, at statsministeren på pressemødet den 4. november 2020 ville udmelde regeringens beslutning om aflivning af alle mink, ligesom Johan Legarth var bekendt med, at den meget vidtgående og intensive beslutning om aflivning af alle mink var truffet på et KU-møde aftenen forinden i en forceret proces, som Justitsministeriet havde koordineret, og som han selv havde deltaget aktivt i. Videre var Johan Legarth bekendt med, at ressortministeriet i konsekvens af beslutning truffet af Statsministeriets departementschef i nogen grad var trådt i baggrunden og koblet af, hvilket konkret for Johan Legarth betød, at hans kontakt gik i retning af Statsministeriets departementschef og antagelig også Sundhedsministeriets departementschef, men ikke Miljø- og Fødevareministeriets departementschef. Det indebar alt sammen øget risiko for fejl på en uhenigtsmæssig måde. Kommissionen bemærker samtidig, at der var det meste af en arbejdsdag fra regeringens beslutning på KU-mødet og frem til pressemødet, hvor beslutningen skulle meldes ud, og at der således viste sig at være tid til at behandle sagen ad flere omgange, sådan som det faktisk skete med tiltagene i forhold til den humane sundhed i Nordjylland, eller sende sagen for så vidt angik aflivningen af mink tilbage til Miljø- og Fødevareministeriet, der var ressortministerium i forhold til mink, med henblik på tilvejebringelse af et endeligt beslutningsgrundlag.

Kommissionen lægger i overensstemmelse med Johan Legarths forklaring til grund, at han ikke forud for pressemødet den 4. november 2020 var bekendt med, at der manglede hjemmel til aflivning af alle mink, og at der manglede hjemmel til tempobonus. Johan Legarth har over for kommissionen anført, at ”Det er ikke ministeriet, der står øverst på coveret, der har til opgave at efterlæse andre myndigheders særlovgivning mv.”. Imidlertid finder kommissionen, at Johan Legarth som departementschef i Justitsministeriet under de konkrete omstændigheder, der er nævnt ovenfor, burde have rejst spørgsmålet om hjemmel over for ressortministeriet, i hvert fald forinden statsministerens pressemøde den 4. november 2020, med henblik på at sikre, at der var fornøden lovhjemmel. Det kan efter kommissionens opfattelse ikke føre til en anden vurdering, at justitsministeren ikke selv deltog i KU-mødet, eller i øvrigt var til rådighed den 3. og 4. november 2020.

Kommissionen lægger til grund, at Johan Legarth ikke den 4. november 2020 havde oplysning om den igangsatte dialog mellem Justitsministeriet og Miljø- og Fødevarerministeriet om hjemmel til aflivning af mink uden for sikkerhedszonerne. Dialogen blev afsluttet ved frokosttid den 5. november 2020 med den konklusion, at der ikke var hjemmel.

Afdelingschef Anne-Mette Lyhne Jensen, som afsluttede dialogen fra Justitsministeriets side, har for kommissionen givet en detaljeret forklaring om, at hun ligeledes den 5. november 2020 orienterede Johan Legarth om behovet for et hastelovforslag, idet et spørgsmål var, om det skulle udarbejdes i Miljø- og Fødevarerministeriet eller i Justitsministeriet. Anne-Mette Lyhne Jensen har forklaret, at hun i den forbindelse telefonisk meddelte Johan Legarth, "at Miljø- og Fødevarerministeriet var kommet frem til, at der ikke var hjemmel til det med aflivning af mink, og at man i Justitsministeriet havde kigget på det, men hverken kunne eller ville tilsidesætte denne vurdering, hvorfor der var behov for et hastelovforslag", og at Johan Legarth ikke spurgte "yderligere ind til hjemmelsspørgsmålet", idet "Johan Legarths kommentar til, at der ikke var hjemmel til at aflive samtlige mink, var noget i retning af et "nå"". Anne-Mette Lyhne Jensen har under en senere afhøring forklaret, at "hun ikke var i tvivl om, at hun den 5. november 2020 orienterede Johan Legarth om hjemmelsspørgsmålet som forklaret". Johan Legarth har forklaret, at han husker samtalen, men at "Han opfattede samtalen således, at den alene angik hastelovforslaget omhandlende det midlertidige forbud". Henset til den åbenbare betydning af spørgsmålet om hjemmel, ikke mindst henset til det gennemførte pressemøde, hvor statsministeren og bl.a. rigspolitichefen havde meldt regeringens beslutning og eksekveringen heraf ud, finder kommissionen, at Anne-Mette Lyhne Jensen havde en pligt til at orientere sin departementschef om konklusionen om, at der ikke var hjemmel til aflivning af mink uden for sikkerhedszonerne, og at det efter en samlet vurdering også er mest sandsynligt, at hun faktisk gjorde dette den 5. november 2020. Kommissionen kan ikke afvise, at Johan Legarth har opfattet telefonsamtalen anderledes, men allerede på grundlag af de oplysninger, som han havde forstået, og henset til omstændighederne og forløbet forinden som nævnt ovenfor, burde Johan Legarth efter kommissionens opfattelse også i denne anledning selv have rejst spørgsmålet om hjemmel med henblik på at sikre, at der var fornøden lovhjemmel.

Kommissionen finder samlet set, at Johan Legarth har begået tjenesteforseelser af en sådan grovhed, at der er grundlag for, at det offentlige søger at drage ham til ansvar i anledning af hans medvirken til brud på sandhedspligten og legalitetsprincippet i forbindelse med pressemødet den 4. november 2020 og den efterfølgende opretholdelse heraf.

Kommissionen lægger til grund, at Johan Legarth ikke var inddraget i tilblivelsen af Rigspolitiets actioncard af 6. november 2020, ligesom der ikke er oplysninger om, at rigspolitichefens deltagelse i pressemødet den 7. november 2020 sammen med blandt andre miljø- og fødevarerministeren og sundhedsministeren blev aftalt med Johan Legarth. På den baggrund finder kommissionen, at disse forhold ikke giver anledning til særskilte overvejelser i forhold til Johan Legarth, idet kommissionen dog bemærker, at forholdene var eksempler på direkte følger af udmeldingerne på pressemødet den 4. november 2020, og den manglende berigtigelse heraf, som Johan Legarth medvirkede til.”

Høring

Ved brev af 23. august 2022 har Justitsministeriet partshørt dig over den påtænkte disciplinære irettesættelse.

Justitsministeriet har modtaget dine bemærkninger af 24. august 2022 til den påtænkte disciplinære irettesættelse. Du har i dine bemærkninger anført, at du på baggrund af partshøringen og efterfølgende drøftelse med justitsministeren skal meddele, at du – uagtet at du, af bl.a. de grunde din bisidder har anført i sit høringssvar til Minkkommissionen ikke på alle punkter deler vurderingen - tager Justitsministeriets beslutning om at tildele dig en irettesættelse til efterretning. For nøjagtighedens skyld påpeger du dog i forhold til det nederste afsnit på agterskrivelsens side 12, at det Justitsministeriet havde en koordinerende rolle i forhold til, var udarbejdelsen af en sag til Regeringskoordinationsudvalg om håndtering af Covid 19-smitte i Mink (som efterfølgende førte til beslutningen om aflivning af alle mink), og ikke som anført ”beslutningen om aflivning af alle mink i Danmark og dens effektivering.”

Dine bemærkninger giver efter en konkret vurdering i et vist omfang anledning til, at Justitsministeriet ændrer begrundelsen for tildeling af en disciplinær irettesættelse, jf. nærmere nedenfor.

Dine bemærkninger giver efter en konkret vurdering dog ikke anledning til, at Justitsministeriet ændrer sin vurdering af, at du skal tildes en disciplinær irrettesættelse.

Det retlige grundlag

Det følger af § 10 i tjenestemandsløven, at en tjenestemand samvittighedsfuldt skal overholde de regler, der gælder for den pågældendes stilling, og såvel i som uden for tjenesten vise sig værdig til den agtelse og tillid, som stillingen kræver.

Det følger af § 24, 1. pkt., i tjenestemandsløven, at som disciplinær straf for tjenstlig forseelse kan anvendes advarsel eller irrettesættelse, bøde, der dog ikke må overstige 1/2 månedsløn, overførelse til andet arbejde eller andet arbejdssted eller til anden stilling inden eller uden for ansættelsesområdet, degradation – herunder helt eller delvis bortfald af anciennitetsbestemte løndelev – eller afsked.

I de tilfælde, hvor sagen skønnes at kunne afgøres ved advarsel, irrettesættelse eller bøde på indtil 1/25 af månedslønnen, kan sagen afgøres uden tjenstligt forhør, jf. modsætningsvist tjenestemandsløvens § 24, 2. pkt.

Det følger af tjenestemandsløvens § 22, stk. 4, at en tjenestemand, hvem der er tildelt en disciplinær straf uden forudgående tjenstligt forhør, jf. § 24, kan begære en tjenstlig undersøgelse iværksat. Der er dog kun pligt til at imødekomme begæringen, såfremt den er anbefalet af vedkommende centralorganisation.

Kodex VII – syv centrale pligter for embedsmænd i centraladministrationen, der blev udgivet af Finansministeriet i 2015, er en fremstilling af en række af de pligter, der gælder for embedsmænd i centraladministrationen.

Om pligten lovlighed fremgår det bl.a. af Kodex VII, side 20 ff., at embedsfolk skal sikre sig, at de dispositioner, der træffes i ministeriet, er i overensstemmelse med den relevante lovgivning på området, herunder har den fornødne hjemmel og overholder de gældende forvaltningsretlige regler. Det fremgår endvidere, at embedsfolk ikke må rådgive på en måde, som indebærer, at der handles i strid med gældende ret, og at de skal advare ministeren, hvis denne er på vej til at handle i strid med gældende ret.

Det fremgår videre af Kodex VII, side 26 f., at embedsfolk som led i deres tjenstforhold har en sandhedspligt. Sandhedspligten indebærer bl.a., at

embedsfolk ikke må medvirke til, at ministeren til Folketinget videregiver oplysninger, som er urigtige eller vildledende, eller at der forties væsentlige oplysninger til Folketinget. Embedsfolk må heller ikke selv videregive – eller medvirke til, at ministeren i øvrigt videregiver – oplysninger, som er urigtige eller i sammenhængen vildledende.

Justitsministeriets vurdering

Efter en gennemgang af sagen har Justitsministeriet på baggrund af rådgivning fra Medarbejder- og Kompetencestyrelsen besluttet at meddele dig en disciplinær irettesættelse, jf. tjenestemandsløven § 24, jf. § 10.

I overensstemmelse med det af Minkkommissionen i beretningen anførte vurderes det, at du *"har begået tjenesteforseelser af en sådan grovhed, at der er grundlag for, at det offentlige søger at drage [dig] til ansvar i anledning af [din] medvirken til brud på sandhedspligten og legalitetsprincippet i forbindelse med pressemødet den 4. november 2020 og den efterfølgende opretholdelse heraf."*

Således vurderes det, at du under de af kommissionen konkret beskrevne særlige omstændigheder burde have rejst spørgsmålet om hjemmel til aflivning af alle mink og til udbetaling af tempobonus over for Miljø- og Fødevareministeriet som ressortministerium, i hvert fald inden statsministerens pressemøde den 4. november 2020, med henblik på at sikre, at der var fornøden hjemmel.

Minkkommissionen beskriver de konkrete omstændigheder således:

"Johan Legarth var bekendt med, at statsministeren på pressemødet den 4. november 2020 ville udmelde regeringens beslutning om aflivning af alle mink, ligesom Johan Legarth var bekendt med, at den meget vidtgående og intensive beslutning om aflivning af alle mink var truffet på et KU-møde aftenen forinden i en forceret proces, som Justitsministeriet havde koordineret, og som han selv havde deltaget aktivt i. Videre var Johan Legarth bekendt med, at ressortministeriet i konsekvens af beslutning truffet af Statsministeriets departementschef i nogen grad var trådt i baggrunden og koblet af, hvilket konkret for Johan Legarth betød, at hans kontakt gik i retning af Statsministeriets departementschef og antagelig også Sundhedsministeriets departementschef, men ikke Miljø- og Fødevareministeriets departementschef. Det indebar alt sammen øget risiko for fejl på en uhenigtsmæssig måde. Kommissionen bemærker samtidig, at der var det

meste af en arbejdsdag fra regeringens beslutning på KU-mødet og frem til pressemødet, hvor beslutningen skulle meldes ud, og at der således viste sig at være tid til at behandle sagen ad flere omgange, sådan som det faktisk skete med tiltagene i forhold til den humane sundhed i Nordjylland, eller sende sagen for så vidt angik aflivningen af mink tilbage til Miljø- og Fødevareministeriet, der var ressortministerium i forhold til mink, med henblik på tilvejebringelse af et endeligt beslutningsgrundlag”.

Ved vurderingen af alvoren af de begåede tjenesteforseelser er der særligt lagt vægt på, at beslutningen om aflivning af alle mink var meget vidtgående og intensiv og uden fortilfælde, at du var departementschef i Justitsministeriet, som havde en koordinerende rolle i forhold til behandlingen af sagen, der blev drøftet på KU-mødet den 3. november 2020, som førte til beslutningen om aflivning af alle mink i Danmark, og i forhold til dens effektivering, og at du under de konkrete omstændigheder burde have rejst spørgsmålet om hjemmel over for ressortministeriet. Endvidere lægges der særligt vægt på, at tjenesteforseelserne kan tilregnes dig som betydelig uagtsom, idet din telefonsamtale den 5. november 2020 med afdelingschef Anne-Mette Lyhne Jensen burde have givet dig anledning til at rejse spørgsmålet om fornøden lovhjemmel, også selvom det ikke kan afvises, at du opfattede samtalen således, at den alene angik ”hastelovforslaget omhandlende det midlertidige forbud”.

Det er samtidig indgået i vurderingen, at ressortansvaret for aflivning af alle mink lå hos Miljø- og Fødevareministeriet, at du ikke medvirkede forsætligt til beslutningen om aflivning af alle mink uden lovhjemmel, og at du ikke blev advaret af Miljø- og Fødevareministeriet om den manglende hjemmel.

Det bemærkes i øvrigt, at Minkkommissionen ikke anvender ordet ”kritisabel” ved dens vurderinger af dine forhold.

På denne baggrund er det Justitsministeriets samlede vurdering, at du skal tildeles en disciplinær irettesættelse for de konstaterede tjenesteforseelser, jf. tjenestemandsløven § 24, jf. § 10.

Med venlig hilsen

P.V.A. Mattias Tesfaye

